

הבטחת תשתיות קריטיות בעזה היא צורך ביטחוני ישראלי

נייר מדיניות¹
נובמבר 2023

הבטחת תפקודן של תשתיות מקיימות חיים ברצועה הן קריטיות עבור קידום שתי המטרות העיקריות של המלחמה בעזה – השבת החטופים ומיטוט שלטון החמאס.

אספקת מי שתייה נקיים וטיפול נאות בשפכים, לצד הכנסת מזון ותרופות, אלו צעדים ביטחוניים קריטיים מכמה סיבות:

- **הענקת לגיטימציה לפעולה הצבאית** - יצירת מצב הומניטרי סביר ככל הניתן ברצועת עזה הינה כלי מפתח לגיוס לגיטימציה פנימית, בינלאומית ואפילו אזורית, לפעולה הצבאית.
- **הבטחת ביטחון החטופים והחיילים שברצועה** - התפרצות מחלות זיהומיות תסכן באופן ישיר את האזרחים הישראלים החטופים, ואת חיילי צה"ל הנלחמים בתוך רצועת עזה וקיים חשש סביר להתפשטות מגפות בשאר חלקי הארץ.
- **מניעת זיהום ארוך טווח שיפגע בתשתיות ובאכלוסייה** - אסון הומניטרי בעזה ייצר זיהומים ארוכי טווח שיפגעו במקורות המים הטבעיים, במתקני ההתפלה ובאתרי שאיבת מים, הן בעזה ובהן בישראל.
- **מניעת הפניית משאבים מיותרים לטיפול באסון ההומניטרי.**
- **הבטחת השתייכותה של ישראל לעולם המערבי וחיזוק הברית עמו** - ביטחונה של ישראל נשען יותר מאי-פעם על היחסים המיוחדים עם ארה"ב והשותפות בערכים עם העולם הדמוקרטי.
- **הבטחת הדימוי העצמי וביסוס הזהות המוסרית והצודקת של ישראל.**

נוכח האינטרס הישראלי למנוע אסון הומניטרי בעזה, על ישראל לבצע פעולות קונקרטיים לשיפור המצב ההומניטרי המיידי בדרום הרצועה גם תוך כדי לחימה, ומבלי לכרוך זאת בהכרח בהפסקת אש:

- **וידוא אספקת מים בסיסית לאוכלוסייה אזרחית** באזורים מוגדרים, תוך שימור תשתיות פועלות והפעלת מתקני ההתפלה, הכנסת כלור למערכות המים, והכנסת ציוד אחזקה לצינורות.
- **צמצום כמויות הביוב שאינו מטופל** על ידי הפעלה מיידית של משאבות הביוב, הכנסת דלק להפעלת המט"שים, וככל שניתן הפעלת המערכות דרך גורמי המקצוע של הרשות הפלסטינית.
- **העברת אנרגיה מספיקה לצרכי המים והביוב** על ידי הפעלת חלק מקווי החשמל בדרום הרצועה, ניטור הובלת החשמל, הכנסת דלקים תחת מנגנון הפיקוח ובחינת חלופות להעברת מערכות אנרגיה מנותקות מהרשת.
- **פתיחת מעבר כרם שלום להעברת ציוד הומניטרי חיוני** – מזון ותרופות – וזאת כדי להתגבר על החסמים בסיפוק הסיוע ההומניטרי ולהבטיח את מניעת המשבר, וכל זאת תחת פיקוח ושליטה ישראלים.
- **לקדם גורסלוגוף שיקשר בין גורמים רלוונטיים בישראל לבין המקבילים באו"ם** כדי לייצר מיפוי ותמונת מצב מלאה של הצרכים, המיקומים, צווארי הבקבוק, התרומות, מימון הסיוע וכדומה.

¹ נייר מדיניות זה הינו תוצר של צוות חשיבה המורכב ממומחים ומומחיות מתחומי הביטחון, מדיניות-החוץ והסביבה.

בתקופה מורכבת וקשה זו, מדינת ישראל נמצאת במלחמה נגד החמאס (והפלגים הנוספים), אויב ברברי חסר אנושיות, ופועלת ללא-לאות למיטוט שלטון חמאס ושאר ארגוני הטרור הפועלים ברצועה, ולהשמדת היכולות המבצעיות שלהם, כל זאת תוך חתירה איתנה לשחרור החטופים.ות.

הבטחת תפקודן של תשתיות מקיימות חיים ברצועה הן קריטיות עבור קידום שתי המטרות העיקריות – השבת החטופים והארכת שעון הלחימה על מנת למוטט את שלטון החמאס. כמו כן, השמירה על התשתיות הללו קריטית לצורך תהליך יעיל ואיכותי של הבנייה מחדש שתגיע "ביום שאחרי", ועל מנת לשמר את זהותה המוסרית של ישראל כדמוקרטיה מערבית המשתייכת לעולם הליברלי.

ניכר כי קיימת הבנה בדרג המדיני ובמערכת הביטחון כי אספקת מי שתייה נקיים וטיפול נאות בשפכים, לצד הכנסת מזון ותרופות, הן גם המפתח לשמירה על אינטרס ישראלי מובהק בהגנה על החיילים והאזרחים מפני מגפות, וכמובן על החטופים.ות. ראש המל"ל הנגבי אף ציין זאת כבר ב-17 נובמבר, וראש הממשלה נתניהו ואחרים הדגישו חשיבות צעד זה בימים שלאחר מכן. ברור, כי בנוסף לכך, צעד זה מתכתב עם הדרישות האמריקאיות והבינלאומיות, ומשליך באופן ישיר על המשך התמיכה בישראל בעת הלחימה.

עם כניסת צה"ל לפעולה הקרקעית ברצועה, נוצרו תנאים הומניטריים קשים בעזה. צפון הרצועה הפך לאזור לחימה בו לא ניתן לנהל חיים אזרחיים, ואילו בדרום הרצועה התקבצו כ-1.5 מיליון פלסטינים (מתוך 2.2 מיליון החיים ברצועה), אלפים מתוכם פליטים/עקורים שברחו מצפון הרצועה. עד ה-26.11 מתקני טיהור השפכים לא פעלו ברצועה ומתקני ההתפלה פעלו בצורה חלקית. בתוך כך, ייצור המים היה מוגבל מאד ולא היה טיפול בשפכים.

ברור אם כך, שהצורך הביטחוני מחייב את ישראל לפעול למניעת אסון הומניטרי ברצועה. יחד עם זאת, עליה לעשות זאת, ככל שניתן, תוך יצירת ערוצים ומודלים חדשים עוקפי חמאס, הן בטווח זמן מיידי והן בהסתכלות קדימה. על ישראל לפעול ליצירת האפשרות לנהל את כל סוגיית שימור ותפעול התשתיות מול גורמים שאינם עוינים, בדגש על דרג מקצועי בחברות הרלוונטיות, ומתן העדפה לרשות הפלסטינית ומוסדותיה כגורם מסדר.

תמונת מצב עכשווית:

החל מה-15 בנובמבר החל להיכנס דלק לרצועה, תחילה עבור אונר"א ובהמשך בכמות שאמורה לסייע בהפעלה מחדש של המט"שים ומתקני ההתפלה, כמו גם עבור המשאבות שמאפשרות שאיבת מים מהצינורות המגיעים מישראל וממאגרים ברצועה. ב-19 בנובמבר, אונר"א ויוניס"ף חילקו 19,500 ליטר דלק למתקני מים ותברואה בדרום הרצועה, מה שאפשר להפעיל גנרטורים ולחדש את הפעילות, אשר יקדמו בטווח זמן מיידי השמשת מתקני התפלה ומט"שים שיכולים לייצר 2,500 מ"ק מים ראויים לשתייה ביום, לאפשר שאיבה מ-50 בארות עירוניות, להפיק מים לא ראויים לשתייה לשימושים ביתיים ולהפעיל 17 תחנות שאיבת ביוב (שהן קריטיות להפחתת הסיכון להצפות). בנוסף נמשכת אספקת המים לשתייה באמצעות שני הצינורות שמגיעים מישראל.

מכיוון שכמות דלק זו מספיקה ל-24 שעות בלבד, המטרה היא להבטיח כניסה של כמות זו בכל יום. הדלק אמור לשמש להפעלת מתקני מים ותברואה בדרום הרצועה: שני מתקני התפלה מי ים, 79 בארות מים, 15 תחנות שאיבת מים, 18 תחנות שאיבה לביוב ומתקן אחד לטיפול בשפכים. בפועל, נכון ל-26.11 לא היתה פעילות של המטש"ים בכלל, וניתן היה להפעיל חלקית 25 עד 35 מתוך 300 בארות מי התהום, ולהפעיל חלקית בלבד את מתקני ההתפלה. כמות הדלק הדרושה להפעלה של כל מתקני ההתפלה, המשאבות והמטש"ים היא 40,000 ליטר ליום.

עד שהתשתיות לא יעבדו במלוא היכולת שלהן או לפחות באופן המאפשר להן ל"ייצר" מים ראויים ולוודא שהביוב מטופל, האסון ההומניטרי נמצא על הסף, וצפוי לפגוע במישרין ובעקיפין לא רק באזרחים בלתי-מעורבים אלא גם ביכולת הלחימה הצבאית והתמיכה המדינית של ישראל, לצד בריאות הציבור בישראל ובקרב הלוחמים.ות והחטופים.ות.

הדאגה למצב ההומניטרי בעזה הוא אינטרס ביטחוני ישראלי מהדרגה הראשונה

חשוב להבין כי מניעת אסון הומניטרי ברצועת עזה, זהו אינטרס ביטחוני ישראלי מדרגה ראשונה. להלן ההיבטים הביטחוניים המרכזיים שלו:

- **הענקת לגיטימציה לפעולה הצבאית** - יצירת מצב הומניטרי סביר ככל הניתן ברצועת עזה הינה כלי מפתח לגיוס לגיטימציה פנימית, בינלאומית ואפילו אזרית, לפעולה הצבאית. היא תעניק לצה"ל את הלגיטימציה להמשיך ולהילחם בחמאס, תוך ביצוע הבחנה בין החמאס לבין האוכלוסייה האזרחית.
- **הבטחת ביטחון החטופים והחיילים שברצועה** - התפרצות מחלות זיהומיות תסכן באופן ישיר את האזרחים הישראלים החטופים, ואת חיילי צה"ל הנלחמים בתוך רצועת עזה ומחוצה לה. בתרחיש חמור, ישנו חשש אמיתי וסביר להתפשטות מגפות בשאר חלקי הארץ.
- **מניעת זיהום ארוך טווח שיפגע בתשתיות ובאוכלוסייה** - אסון הומניטרי בעזה ייצר זיהומים ארוכי טווח שיפגעו במקורות המים הטבעיים, במתקני ההתפלה ובאתרי שאיבת מים. מדובר על מפגעים הכוללים זיהום הים ומי תהום, וחדירת חיידקים למערכות המים שההתמודדות עמם תהיה מורכבת. ישנן מחלות כמו פוליו או חצבת שמועברות בתנאים של צפיפות, חוסר היגיינה, ופגיעה בתוכניות חיסונים. מחלות אלו הינן בעלות חשיבות לא רק ברמה המקומית, והן משפיעות על הסביבה והאזור.
- **מניעת הצורך להפנות משאבים אדירים להתמודדות עם השלכות האסון ההומניטרי** - חצייה של נקודת האל-חזור בעזה והתפתחות אסון הומניטרי, תחייב את ישראל להקצות משאבים אדירים, הנחוצים כעת ובעתיד הקרוב, לטובת התמודדות עם השלכות המלחמה. הוספת משימות (ברצועת עזה ובתוך ישראל) של סיוע הומניטרי, ביצוע בדודים, מבצעי חיסונים של כלל האוכלוסייה ועוד, רק תעמיס קושי נוסף על המערכת, שניתן יהיה למנוע אותו בהקצאת משאבים יחסית מצומצמת לעומת החלופה. מה עוד שבכלל לא ברור מה תהיה המוכנות של מדינות תורמות לשלם את המיליארדים שכנראה יהיו דרושים לצורך שיקום עזה ביום שאחרי.
- **ביסוס מקומה של ישראל כחלק מהעולם המערבי** - ביטחונה של ישראל נשען על היחסים המיוחדים עם ארה"ב והשותפות בערכים עם העולם הדמוקרטי-מערבי, היום יותר מאי-פעם. על ישראל להבטיח שותפות זו על ידי הפגנת הערכים הדמוקרטיים דרך דאגה לאזרחים בעזה תוך כדי לחימה, ועל ידי היענות לדרישה האמריקאית לקדם צעדים שימנעו את האסון ההומניטרי.
- **הבטחת הדימוי העצמי וביסוס הזהות המוסרית והצודקת של ישראל** - בעוד חמאס מאמץ את המוות והזוועות כזהותו המרכזית, ולא חס על חיי אדם, על ישראל לאמץ זהות אחרת, כזו הבוחרת בחיים ובטוב. עליה לבדל את עצמה מהחמאס, ולהפגין קודם כל לאזרחיה, ואחר כך לאחרים, שישראל היא אחרת, שהיא דואגת לחיי אזרחים חפים מפשע. זהו גם צעד שתומך במשימה של הרחקת האוכלוסייה העזתית מהחמאס – חמאס מביא הרס ומוות, וישראל מאפשרת סיוע הומניטרי וחיים.
- **אי ודאות לגבי היקף המימון והתמיכה הבינלאומית לשיקום עזה** – בנקודת הזמן הנוכחית בה מתנהלת הלחימה בעוצמה גבוהה וללא צפי לסיום ואופק מדיני, לא ניתן אפילו לשער מה תחליט הקהילה הבינלאומית ומה תהיה המוכנות של המדינות התורמות לקחת חלק בבניה מחדש ובסיוע שוטף לעזה. כבר כעת פרויקטים גדולים שהיו על הפרק (פרוייקט הגז לעזה -G4G, מתקן התפלת מי ים) מוקפאים, והמימון שלהם מופנה למקומות אחרים. מאידך, יש המון תשומת לב לרצועת עזה, ובמציאות של העדר שלטון חמאס לצד קיומו של אופק מדיני, סביר להניח שתהיה נכונות רחבה לסיוע כלכלי.

צעדים מיידיים שישראל צריכה לנקוט בהם

נוכח האינטרס הישראלי למנוע אסון הומניטרי בעזה, על ישראל לבצע פעולות קונקרטיות לשיפור המצב ההומניטרי המיידית בדרום הרצועה גם תוך כדי לחימה, ומבלי לכרוך זאת בהכרח בהפסקת אש. בנוסף, על ישראל לזכור כי מניעת אסון הומניטרי תהיה משימה ארוכת טווח בעזה, גם לאחר סיום הלחימה, ועל כן יש לשקלל כבר כעת היבטים ארוכי טווח של מניעת האסון בפעולות המלחמה, ולהימנע ככל האפשר מפגיעה בנכסים ותשתיות שיהיו נחוצים בהמשך למניעת המשבר (תחנת כוח, מאגרי מים ומשאבות ועוד).

● **יודא אספקת מים בסיסית לאוכלוסייה אזרחית באזורים מוגדרים**

1. שימור תשתיות פועלות והפעלת מתקני ההתפלה - כעת, כאשר ישראל אישרה להכניס דלק, בראש סדר העדיפויות עומדים מתקני ההתפלה והמשאבות, אשר מאפשרות גם שינוע מהמקור למרכזי אוכלוסייה. כמובן שחשוב להמשיך את הזרמת המים בשני הקווים הקיימים (בני סוהילה ובני סעיד). ברוח זו, ישנה חשיבות לוודא שסך כמות המים תהיה תואמת את הסטנדרטים (הבינלאומיים) לצרכי האזרחים.
2. יש לחטא את כל מקורות המים באמצעות הכנסת כלור - למערכות המים או ישירות לשימוש האוכלוסייה. זוהי סוגיה קריטית לשמירה על בריאות הציבור בהתחשב בהיקף הביוב הלא מטופל ברחובות.
3. הכנסת צינורות, ממברנות ומשאבות לתיקון קווי הולכה ופריסה מותאמת בדרום. ניתן כמובן לשקול ציוד חליפי מפלסטיק בעת מלחמה, ככל שזה רלוונטי.
4. כמו כן מוצע לתמוך בפעילות בינלאומית להקמת מתקני התפלה נוספים, קטנים יותר (כפי שהוצע על ידי איחוד האמירויות), ולבחון כיצד מתקנים אלו יכולים להיות "off grid" ולקיים את עצמם אנרגטית. כמובן שזה אינו פתרון מלא, לאור חוסר היכולת של מתקנים בסדר גודל כזה לספק כמות מספיקה של מים.

● **צמצום כמויות הביוב שאינו מטופל**

- שישה מתקני טיהור שפכים שפעלו ערב המלחמה יצאו מפעולה מאז שהופסקה הזרמת החשמל. זיהומים בים, בנחלים וברחובות מייצרים סיכון מיידית להתפרצות מגיפות, בייחוד עם בוא הגשמים. לכן יש:
1. להפעיל באופן מיידית את משאבות הביוב שייקחו את הביוב הגולמי אל מחוץ לעיר, למט"שים קיימים או לים (בהעדר ברירה אחרת).
  2. לבחון חלופות שונות להעברת אנרגיה עבור המט"שים הקיימים ברצועה - כעת מסתמן שהדרך היעילה ביותר והמסוכנת פחות היא הכנסת דלקים.
  3. לשתף פעולה עם הדרגים המקצועיים הרלבנטיים באמצעות מתווכים בינלאומיים. חשוב לציין כי רשויות המים והביוב ברצועת עזה אינן תחת שלטון חמאס אלא כפופות לראשות הפלסטינית ברמאללה ובעלות רקורד ארוך של שיתוף פעולה עם המתפ"ש. יש לבחון כיצד להחזיר לשימוש את תשתיות המים תוך שיתוף פעולה עמם וחיזוקם אל מול גורמי החמאס.

● **העברת אנרגיה בכמות שמספיקה לצרכי מים וביוב:**

באספקת אנרגיה לרצועת עזה, יש למקם בראש סדר העדיפויות הפעלת מט"שים ומתקני ההתפלה.

1. מוצע לחדש את אספקת החשמל בחלק מקווי החשמל בדרום הרצועה - ניתן עד כה להבין שהעדר חשמל לא מונע פעילות מבצעית של חמאס והפלגים הנוספים, ולאור העובדה שגם הדלקים נמצאים בסכנת גניבה, חידוש האספקה הינה סיכון מחושב שישראל תוכל להתמודד עימו, וכך ניתן להבטיח תפעולן השוטף של תשתיות מקיימות חיים. כמו כן, נדגיש כי אספקת חשמל הינה בשליטה ישראלית בלבד, מה שמאפשר יכולת תמרון. כל חלופה אחרת, כגון אספקת אנרגיה ממקורות חיצוניים כגון קפריסין, תצמצם את סל הכלים של ישראל ותקבע עובדות בשטח גם בראייה של היום שאחרי.
- חשוב לזכור כי הפעלה שוטפת של מתקני ההתפלה, המט"שים והמשאבות, מונעת באופן ישיר מגיפות, זרימת ביוב גולמי ברחובות ואף תחלואה ארוכת טווח הנובעת משתייה של מים לא ראויים וכדומה. לאור העובדה שאין אפשרות ריאלית להעביר חשמל מדרום הרצועה לצפון, ניתן לומר שבסבירות גבוהה יהיה נכון להזרים חשמל בקווים הדרומיים שיוכלו לשמש הן למתקני ההתפלה והמט"שים, והן למשאבות הנדרשות עבור המים, כמו גם לשינוע בין המזרח למערב בעת הצורך. מוצע לבחון גם האם ישנה טכנולוגיה שתנטר ותפקח על זרימת החשמל.
2. נכון להיום חמאס שולטת בחברת החשמל המקומית (GEDCO), ישנה חשיבות להעביר את השליטה דה-פקטו לגורם אחר, שיאפשר ניטור (ישראלי זמני ולא בינלאומי). כאמור, חשוב כבר לבחון כיצד מייצרים "יחסי עבודה" עם דרגים מקצועיים שאינם משויכים ארגונית לחמאס.

3. הכנסת דלקים באמצעות מנגנון פיקוח צמוד כמו ה-GRM ובסיוע האו"ם. במידה וחשמל יפעיל את מתקני ההתפלה והמט"שים, דלק שנכנס לרצועה יוכל להיות מיועד למטרות בריאותיות חשובות נוספות, כמו שינוע של פסולת, לרבות פסולת רפואית ממרכזי הערים לאתרים ייעודיים, שינוע ציוד וכדומה.
4. בחינת האפשרות להעברת מערכות אנרגיה מתחדשת מנותקות מהרשת (off-grid) להפעלת תשתיות חדשות. אפשר גם לבחון הכנסת תחנות כוח ניידות אך אלו יצריכו דלק או גז טבעי דחוס (CNG), כאשר לוגיסטיית הכנסת גז טבעי דחוס הינו מורכב. כמובן שמצרים יכולה להזרים חשמל לדרום הרצועה אך מ-2018 היא נמנעת מלעשות כן.

• פתיחת מעבר כרם שלום להעברת ציוד הומניטרי חיוני – מזון ותרופות

קיים קושי רב מול המצרים במעבר רפיח בכל הקשור להכנסת סיוע הומניטרי, וישנם מקרי גניבה ושחוד של המצרים בכל מה שקשור להכנסת ציוד מענה. לצד זאת נבחנת האפשרות להעברת סיוע הומניטרי דרך הים באמצעות קפריסין ובפיקוח ישראלי, מה שיחייב הקמת מנגנון פיקוח מאפס, וכמובן עלול לייצר עובדה בשטח שיהיה קשה לנטרל בעתיד. על כן מומלץ לבחון את האפשרות להכנסת סיוע הומניטרי דרך מעבר כרם שלום כדי למנוע צווארי בקבוק המעכבים את כניסת המשאיות ולעיתים אף גורמים לכך שלא כל הכמות שאושרה, נכנסת בפועל. בנוסף, כך ניתן להבטיח כניסת סחורות וציוד על פי הצורך הממשי בשטח, וכמובן שצעד זה מאפשר בידוק מלא על פי הסטנדרטים הישראליים. נדגיש כאן שכלל שהלחימה תמשך, כך יגדלו הצרכים ההומניטריים, ולכן שימוש במעבר כרם שלום יאפשר מתן מענה מהיר, יעיל ואיכותי יותר, ובפיקוח ושליטה ישראלית, כדי להשיג את התוצאה הרצויה לישראל.

המלצות לסיכום

- עולה מנייר זה כי מדובר במשוואה ברורה - הפעלה שוטפת של תשתיות מקיימות חיים ברצועה משמעה הקפדה על ערכים הומניטריים ומתן אורך נשימה ללחימה ותמיכה מדינית רחבה במערב.
- בנוסף, זו הדרך היחידה לצמצם סכנות לבריאות הציבור בישראל, כמו גם לחיילים. ות ולחטופים. ות. נקודה מהותית נוספת שחשוב מאד להדגיש, הפעלתן של התשתיות כעת, תקל משמעותית על המאמצים לבנות מחדש רצועה עזה בעלת חוסן תשתיתי, לגייס תמיכה ומימון בינלאומי ושתוף פעולה אזורי ארוך טווח.
- בהקשר זה חשוב מאד לגבש את המבנה והתשתית של מנגנון הסיוע הבינלאומי כבר כעת, מול גורמים מערביים ואזוריים, כדי לייעל את התהליך ואף לגייס למעין קואליציה משותפת עם ישראל, שייתכן ותרחיב את התמיכה ושיתוף הפעולה עימם. יש לבחון אלו גורמים פלסטינים ניתן לשלב במאמץ זה, בעיקר מתוך הרשות הפלסטינית. חשוב להדגיש שהיום שאחרי המלחמה הינו עידן חדש, שאינו כולל את החמאס, לא ישירות ולא בעקיפין, ולכן גם על מוסדות האו"ם, והמוסדות הנורווגיים למשל, להפסיק לעבוד בהדרגתיות מול החמאס. כבר עכשיו ניתן לייצור תקדימים של עבודה לטיפול בפי הומניטרי והיום שאחרי כאשר ישראל והקהילה הבינלאומית לא יעבדו מול חמאס. כמובן שההנחה הזו תהיה תקפה רק אם שלטון החמאס אכן ימוטט.
- חשוב לקדם גורם וגוף שיקשר בין גורמים רלוונטיים בישראל לבין המקבילים באו"ם כדי לייצר מיפוי ותמונת מצב מלאה של הצרכים, המיקומים, צווארי הבקבוק, התרומות ומימון הסיוע וכדומה.
- בנוסף, מומלץ להמשיך קשרים קיימים עם גורמים בתוך הרצועה של אנשי בריאות ציבור, אקדמאים. יות, אנשי חברה אזרחית, דרגים מקצועיים וכדומה כדי לייצר רשת שאיתה ניתן יהיה לפתח שיח ולעבוד יחד לניהול וצמצום המשבר כעת, ולתהליך הבנייה מחדש בתום הלחימה. זאת במקביל לאיתור גורמים מתאימים ברשות הפלסטינית לקידום מדיניות משותפת ככל שניתן.
- מדיניות לגבי הרצועה בהיבט התשתיתי חייבת להיות רחבה ואסטרטגית בראייה עתידית, על מנת לבנות מחדש אזור "בריא" הרבה יותר, עצמאי ו"מקיים" באופן המיטיבי ביותר. מכאן עולה בבירור כי הכנסת אנרגיה - דלק וחשמל, ונגישות למים ראויים, כמו גם טיפול בשפכים הם אינם רק מתן

הבטחת תשתיות קריטיות בעזה היא צורך ביטחוני ישראלי - דצמבר 2023

סיוע הומניטרי אלא אינטרס עליון בביטחון הלאומי של ישראל וליכולת שלה לנהל את המערכה באופן המיטיבי, היעיל והאנושי ביותר.